

Fractie Fractie Tonnaer
R. Tonnaer

Gemeente Hoorn

Nieuwe Steen 1
Postbus 603
1620 AR Hoorn
T 0229 25 22 00
www.hoorn.nl

Contactpersoon

E. van Boven
Zaaknummer: 2006916
Bijlagen: 2

Hoorn, **13 JAN. 2023**

**Onderwerp: Beantwoording art. 36 vragen over het verwijderen van
aanlichtmasten op de Roode Steen**

Geachte heer Tonnaer,

U heeft vragen gesteld over de aanlichtmasten op de Roode Steen. In deze brief leest u de antwoorden op uw vragen.

Vraag 1

- a. De gemeenteraad heeft op 10 december 2019 de 'Nota Aanlichten Hoorn' vastgesteld. Wordt in deze nota het plaatsen van negen meter hoge lichtmasten als mogelijkheid genoemd?**

Antwoord 1a

Nee. De 'Nota aanlichten erfgoed' is kaderstellend. In de Nota worden geen uitspraken gedaan over de uitvoering van de manier van aanlichten.

- b. Zo nee, waarom zijn dan toch zulke hoge lichtmasten geplaatst?**
c. Is het mogelijk monumenten op de Roode Steen zonder lichtmasten aan te lichten?

Antwoord 1b en 1c

Gelet op de onvolkomenheden in het lichtbeeld, de praktische bezwaren en ontbreken van toestemming(-en) zijn grond- en gevelspots als optie afgevalen en is het aanlichten vanaf masten de beste optie voor een integraal lichtplan.

Voor het aanlichten zijn er twee opties.

- 1) Montage van grond- en gevelspots.

De monumentale kwaliteit van de gevels wordt aangetast door het aanbrengen van zichtbaar installatiemateriaal en armaturen op de gevel. Daarnaast kan schade aan de gevel ontstaan bij het aanbrengen, onderhouden en/of verwijderen van de installatie.

Grond- en gevelspots geven bij gedecoreerde gevels nadelige effecten op het lichtbeeld in de vorm van schaduw effecten en/of het in het geheel niet kunnen aanlichten van terugliggende gevel delen, details en beeltenissen. Vanwege de verscheidenheid aan gebouwen op de Roode Steen ontstaat hierdoor een gebrekkig en onevenwichtig lichtbeeld. Toepassing van vele gevelspots bevestigt op particuliere

eigendommen is vanuit beheer- en onderhoudsoogpunt niet wenselijk.

Grondspots zijn in terras- en voetgangersgebied niet goed toepasbaar omdat lichtuitstraling wordt gehinderd door terrasgebruik en/of uitvalschermen en vaste luifels. Grondspots leiden tot verblinding van personen, lichthinder in de woningen, zijn kwetsbaar in het gebruik in de voor het publiek toegankelijke openbare ruimten en het bereik bij grote hoogtes is beperkt. Tot slot en niet onbelangrijk stuit het bevestigen van gevelspots op weerstand en het niet verlenen van medewerking van monumenteneigenaren.

2) Aanlichten vanaf masten

Door het aanlichten vanaf masten zijn kabels & leidingen efficiënt te onderhouden en aan het zicht onttrokken in de mast weggewerkt. De spots worden geplaatst op masten die op enige afstand van de gevels staan. Ze leveren het invullicht op de gevels en het accentlicht van geveldelen, details en beeltenissen waar dat nodig is.

Hierdoor ontstaat een kwalitatief hoogwaardig en evenwichtig lichtbeeld op de gevels. Lichthinder in de woningen wordt voorkomen door zogenaamde maskers/filters. De 4 stalen masten met een houtlook op de Roode Steen zijn de dragers van het integrale lichtplan waarin openbare functies, veiligheidsverlichting, straatverlichting en stadsilluminatie zijn gecombineerd. Twee stalen lichtmasten met een hoogte van 8 meter worden nog van het plein verwijderd, en de functionaliteiten van deze twee masten worden overgenomen door de nieuwe vier.

De ondernemers op het plein werken mee aan het integraal lichtplan en hebben de op steigerbuizen gemonteerde bouwspots en andere eigen lichtsoorten van hun (monumentale) gevel verwijderd.

d. Heeft de gemeente zichzelf voor het plaatsen van de lichtmasten een omgevingsvergunning verleend?

Antwoord 1d

Ja. Op basis van het positief advies van de commissie voor Monumenten en Welstand is een omgevingsvergunning verstrekt.

e. Heeft de monumentencommissie ingestemd met de plaatsing van de lichtmasten?

Antwoord 1e

Ja, er is een positief advies van de commissie ontvangen. Deze is als bijlage bijgevoegd bij deze brief. Hoorn heeft een onafhankelijke Commissie voor Monumenten en Welstand. De organisatie daarvan gebeurt door Mooi Noord Holland, vandaar dat u dat briefhoofd ziet in de bijlage.

Vraag 2 Bent u het met ons eens dat de lichtmasten een aanfluiting zijn voor het aanzien van het plein en dat daardoor het plein visueel verkleind en verrommeld wordt? Hoe vaak moeten de aanlichtmasten tijdelijk verwijderd worden voor evenementen zoals de jaarlijkse kermis?

Antwoord

Nee, het college is van mening dat de betreffende masten de enige optie is voor het aanlichten van de Roode Steen. De lichtmast voor het Westfries Museum is demontabel. Als er kermis is, dan kan deze worden gedemonteerd. Wij verwachten dat deze een keer per jaar voor de kermis moet worden verwijderd. Deze is speciaal hiervoor demontabel gemaakt.

Vraag 3 Wat heeft de aanschaf en plaatsing van de vier lichtmasten gekost en hoeveel kost jaarlijks het diverse keren tijdelijk verplaatsen?

Antwoord

De totale kosten van de aanschaf en plaatsing en benodigde ondergrondse infrastructuur voor de Roode Steen zijn € 381.000. Dekking vindt plaats uit het door Raad op 10-12-2019 beschikbaar gestelde krediet voor het aanlichten van monumenten. Een gedetailleerder overzicht hiervan vindt u ook in de raadsinformatiebrief aanlichten Roode Steen van 25 oktober 2022.

De masten staan op de hoeken van het plein en hoeven niet te worden verwijderd. Hierop uitgezonderd is de mast voor het aanlichten van het Westfries Museum. De kosten voor het verwijderen, opslag en terugplaatsen liggen tussen de € 2.000 – 2.500 en worden gedragen door de kermisexploitatie.

Vraag 4 Bent u bereid om de aangerichte schade aan de Roode Steen te herstellen door nog voor de ingebruikname van de masten deze te verwijderen?

Antwoord

Nee, zie daarvoor bovenstaande beantwoording en de raadsinformatiebrief aanlichten Roode Steen van 25 oktober 2022.

Vraag 5 Wilt u de verwijderde lichtmasten schenken aan een financieel noodlijdende sportvereniging voor het verlichten van sport- of trainingsveld?

Antwoord

Zie antwoord vraag 4. De lichtmasten zijn niet geschikt voor sportveldverlichting.

Vraag 6 Waarom zijn op het Kerkplein en voor 't Hoofd aanlichtmasten geplaatst en gaat dit soort plaatsingen nog vaker gebeuren?

Antwoord

Voor de toren van de Grote Kerk, Boterhal en Hoofdtoren geldt dat de monumentale kwaliteit wordt aangetast door het aanbrengen van zichtbaar installatiemateriaal en spots op de gevel. Dit stuit op weerstand van monumenteigenaar van de Hoofdtoren in het bijzonder. Grondspots in de voetgangersgebieden voor de Boterhal en rondom de Hoofdtoren leiden tot verblinding van voetgangers. De Hoofdtoren heeft aan de voorgevelzijde een terras waarin grondspots niet goed toepasbaar zijn. Vanaf masten kunnen zowel de gevels als de grote hoogte van de Kerktoren, gevels en terugliggende delen in de vorm van kerktorensdaken, dak van de Hoofdtoren met spits worden aangelicht en wordt lichthinder in de Hoofdtoren voorkomen. Opgemerkt wordt dat de mast op het Kerkplein ook drager is van de windmeter die de fontein aanstuurt bij bepaalde hoeveelheden wind. Hierdoor kan een afzonderlijke mast nabij de fontein achterwege blijven. Er vinden verder geen plaatsingen meer plaats.

Vraag 7 **Welke monumenten worden de komende jaren met of zonder aanlichtmast nog meer aangelicht en past dit binnen het beschikbaar gestelde budget?**

Antwoord

Na het aanlichten van de Roode Steen worden geen monumenten meer aangelicht. Er zijn ook geen plannen om het aantal aangelichte monumenten uit te breiden.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Hoorn

de secretaris

de burgemeester

MOOI
NOORD-
HOLLAND

ADVISEURS
OMGEVINGSKwaliteit

Zaak 180158 / 202000643
Kerkplein

Kerkplein

MOOI nummer	180158
Zaaknummer partij	202000643
Omschrijving	herinrichten Kerkplein + lichtmast
Aantal voorgaande behandelingen	4
Gemeente	Hoorn
Zaakbeheerder	
Objecttype	Individuele woning
Erfgoedstatus	Beschermd stadsgezicht
Beoordelingskader	binnenstad
Bestemmingsplan	Voldoet niet aan bestemmingsplan

Behandeling 29-07-2020

Bevindingen	Toelichting: Het betreft een aanvraag voor het plaatsen van twee lichtmasten op het Kerkplein om de kerk aan te lichten. Eén van de masten is een mast van 16 meter in bruine hout-look. Deze heeft een natuurstenen cirkel in het maaiveld als voet. De ander is een donkergroene paal van 6m20 die bij een woning aan de overzijde wordt geplaatst. Bevindingen: De commissie kan zich vinden in de plaatsing van de masten. Zij adviseert akkoord te gaan met het plan. Daarnaast merkt zij op dat er op het Kerkplein met regelmaat zonder vergunning objecten (kastjes voor ondernemers) worden geplaatst. Zij vraagt aandacht voor regelgeving en richtlijnen voor de plaatsing hiervan.
Welstandsadvies	Akkoord
Erfgoedadvies	Akkoord
Behandelwijze	Grote commissie
Aanvraagsoort	Omgevingsvergunning (verbouwing)

Behandeling 15-01-2020

Bevindingen	Toelichting: De projectleider van de gemeente is aanwezig voor een toelichting. Het ontwerp voor de lichtmast ligt voor. De lichtmast wordt uitgevoerd in hout, 14,5 m hoog en voorzien van lichtarmaturen voor het aanlichten van de kerk en een windmeter. De mast wordt geplaatst op een ronde voeting van beton, sluit in hoogte aan op het achtergelegen waterelement en is tevens in overeenstemming met het zitelement. In de voeting staan de letters HOORN met het 'ik hou van Hoorn' logo. Het beheer van de houten mast wordt opgenomen in het beheerprogramma
-------------	---

van de beheerder.

Uit veiligheidsoverwegingen en naar aanleiding van de opmerking van de commissie is besloten zitelementen in de vorm van 'poefjes' van beton rondom het waterelement te plaatsen. De poefjes krijgen een houten zitting in dezelfde stijl als de zitting van het andere zitelement.

Bevindingen:

De commissie is van mening dat het ontwerp van de 'scheepsmast' nog steeds hinkt op twee gedachten. Zij stelt dat de lichtmast ook uitgevoerd zou kunnen worden in staal, aangezien het concept scheepsmast niet geheel tot zijn recht komt. De commissie geeft aan niet tegen hout te zijn, maar wijst wel op de problemen die daaruit kunnen volgen. Tevens adviseert de commissie de belettering in de voeting te laten vervallen, aangezien het waterelement ook al van belettering wordt voorzien. De commissie adviseert niet akkoord te gaan, tenzij aan boven gestelde opmerking wordt voldaan.

Welstandsadvies

Niet akkoord, tenzij

Erfgoedadvies

Niet akkoord, tenzij

Behandelwijze

Grote commissie

Aanvraagsoort

Omgevingsvergunning (verbouwing)

Behandeling 20-11-2019

Bevindingen

Toelichting:

Het plan voor de herontwikkeling van het Kerkplein wordt aan de commissie getoond.

- Een sample van de bestrating voor het Kerkplein wordt aan de commissie getoond.

- Rondom de kerktoren wordt een bordes aangebracht. Aan weerszijden van de toren worden twee bomen aangeplant. Aan de linker zijkant van de kerk worden fietsenstallingen geplaatst.

- Er wordt een lijn voor het meubilair getoond, de boombakken, een lichtmast en een waterelement zijn in deze ontwerprijn meegenomen.

- Het waterelement ligt aan de voorzijde van de kerk. In dit kunstwerk zijn de contouren van het plein weergegeven met drie tijdsperiodes van de kerken. Hieruit blijkt dat op het Kerkplein drie verschillende kerken hebben gestaan. Het monument heeft een hoogte van 10 cm., gelijk aan een stoeprand.

- In de stoepzone langs de gevelwand worden, waar mogelijk, oude stoepen teruggeplaatst. De monumenteneigenaren aan het Kerkplein worden benaderd of zij bereid zijn om hardstenen stoepen terug te plaatsen voor hun monument.

- De schuifpoort links van de kerk: de situatie blijft identiek, maar de poort wordt verschoven ten behoeve van parkeren.

Bevindingen/ motivatie:

De commissie reageert positief op het plan.

- De materialisering voor de bestrating is zorgvuldig gekozen.

- De commissie vraagt of het watermonument 'begrepen' zal worden door de bezoekers. Wellicht kan hier nog iets toegevoegd worden

waarmee de bedoeling/ betekenis van het monument duidelijk wordt. Bovendien maakt zij zich grote zorgen over de veiligheid, fietsers kunnen hierover uitglijden. Zij adviseert dringend om het monument te verhogen of te verplaatsen.

·De commissie vraagt naar de gedachte achter het ontwerp voor de mast. *De gedachte is een scheepsmast, deze dient ook in hout uitgevoerd te worden.* De commissie vraagt naar meer aandacht voor het ontwerp van de mast.

·Hoe wordt de rolstoeltoegankelijkheid naar het hotel geregeld? Het terrein aan de zijkant van de kerk loopt af, hiermee is het hotel rolstoeltoegankelijk.

·Er vinden werkzaamheden aan de tuinmuur plaats. De commissie stelt dat dit in overleg met Team Erfgoed dient te geschieden, hierbij dienen de bakstenen bemonsterd te worden.

De aanvraag voldoet aan redelijke eisen van welstand, maar de lichtmast is nog niet goedgekeurd. Deze wordt opnieuw beoordeeld bij de aanvraag voor het aanlichten van de monumenten.

Welstandsadvies

Akkoord

Erfgoedadvies

Akkoord

Behandelwijze

Grote commissie

Aanvraagsoort

Omgevingsvergunning (verbouwing)

Behandeling 04-07-2018

Bevindingen

Toelichting Kerkplein:

De projectleider is aanwezig en licht het plan toe. Het ontwerp is in het kader van shared space voorgelegd aan een deskundige. Hieruit kwam het advies om het plein van gevel tot gevel te ontwerpen. De hoogteverschillen op maaiveld zijn nu beperkt tot 10 cm en 12 cm. en het plan is nu van gevel tot gevel ontworpen.

Bevindingen/ motivatie Kerkplein:

De commissie stelt dat het plan in positieve zin aangepast is en ziet de nadere ontwikkelingen met belangstelling tegemoet.

Welstandsadvies

Behandelwijze

Aanvraagsoort

Grote commissie

Behandeling ruimtelijke plannen

Behandeling 06-06-2018

Bevindingen

Toelichting:

Er wordt gewerkt aan een totaalontwerp voor het Kerkplein. In een ontwerp rondom de kerk zijn de volgende onderdelen ondergebracht:

·De bestrating wordt overal uitgevoerd met gebakken klinkers. De oude klinkers worden hergebruikt. Direct rondom de kerk hoopt de architect een luxe materiaal toe te passen zoals hardsteen of zelfs marmer. Dit is afhankelijk van het budget.

·In het plan worden voor het zomerseizoen 25 parkeerplaatsen gereserveerd, in de winter neemt dit aantal toe doordat terrasruimte gebruikt wordt voor parkeren.

- Aan de achterzijde van de kerk blijft het parkeerveld van Intermaris gehandhaafd. Op het achterste deel van het ontwerpplan komt vergunningsparkeren.

- Links voor de kerk komt een vak met fietsenstallingen. Deze staat niet tegen de gevel van de kerk, maar tegen een groenstrook.

- Er wordt meer groen aangeplant dan in de huidige situatie. Aan de voorzijde van de kerk worden bomen in de volle grond gezet. Rondom de bomen verblijfplekken met ronde banken.

- Rechts voor de kerk wordt een vlakke fontein (in de bestrating) aangebracht, wellicht met een uitleg over de geschiedenis van de plek.

- De wens is om te toren aan te lichten.

Bevindingen/ motivatie:

De commissie stelt dat het ontwerp een kwaliteitsslag betekent ten opzichte van de bestaande situatie aan het Kerkplein. Zij hecht vooral veel waarde aan de pleinfunctie aan de voorzijde van de kerk:

- Het ontwerp hoeft niet symmetrisch te zijn. Aan de zuidzijde van de kerk is ruimte voor een plein. Zij vraagt de architect om dit deel van het ontwerp zoveel mogelijk als plein vorm te geven.

- Het shared space principe werkt alleen wanneer dat gebied echt voor alle gebruikers is. Daarom moet je de belijning in de straat minder dominant maken. Het parkeren van de auto's komt de functionaliteit van shared space niet ten goede.

Welstandsadvies
Behandelwijze
Aanvraagsoort

Grote commissie
Behandeling ruimtelijke plannen

MOOI
NOORD-
HOLLAND

ADVISEURS
OMGEVINGSKwaliteit

Zaak 200220 /
Roode Steen

Roode Steen

MOOI nummer	200220
Zaaknummer partij	
Omschrijving	aanlichten Roode Steen
Aantal voorgaande behandelingen	2
Gemeente	Hoorn
Zaakbeheerder	
Objecttype	Bijzonder bouwwerk
Erfgoedstatus	Beschermd stadsgezicht
Beoordelingskader	binnenstad
Bestemmingsplan	Voldoet niet aan bestemmingsplan

Behandeling 02-12-2020

Bevindingen	Toelichting: Het plan is aangepast naar aanleiding van de opmerkingen van de commissie. De armaturen op het Waaggebouw te vervallen, de Waag zal worden aangelicht via een lichtmast. Hiervoor wordt een extra houten mast op het plein geplaatst. Tevens is een delegatie van de commissie ter plaatse geweest om de armaturen op de waterlijsten van het museum te bekijken en heeft daarbij geconstateerd dat deze nauwelijks zichtbaar zijn. Bevindingen: De commissie is van mening dat er voldoende aan haar opmerkingen tegemoet is gekomen en adviseert akkoord te gaan.
Welstandsadvies	Akkoord
Erfgoedadvies	Akkoord
Behandelwijze	Grote commissie
Aanvraagsoort	Omgevingsvergunning (erfgoed en bouwen)

Behandeling 21-10-2020

Bevindingen	Toelichting: De projectleider stadsilluminatie is aanwezig voor een toelichting. Het plan is aangepast naar aanleiding van de opmerkingen van de commissie en er worden nieuwe beelden aan de commissie voorgelegd. De Waag en het Westfries Museum zijn egaler aangelicht en ook de binnenplaats voor de entree van het museum is nu aangelicht. Door de medewerker van Team Erfgoed wordt een toelichting gegeven ten aanzien van het aanbrengen van de verlichting. Bij het Waaggebouw wordt op de bestaande goot van de luifel een zinken zetstuk aangebracht over de volledige lengte van de luifel. Achter dit zetstuk kan de bekabeling weggewerkt worden en kunnen kleine armaturen
-------------	--

aangebracht worden.

Bij het Westfries Museum worden de armaturen bevestigd met speciale kit op het hardsteen en ook de bekabeling wordt zoveel mogelijk geplakt. Vanaf de eerste verdieping komt de bekabeling naar buiten toe en vanaf daar wordt het omhoog geleid. De bekabeling zal vanaf straatniveau nauwelijks zichtbaar zijn.

De 'uplighters' die op straatniveau worden aangebracht worden ingeklemd in RVS zwart gecoate bakken en worden voorin de stoep aangebracht.

Bevindingen:

De commissie spreekt van een verbetering en heeft een positieve grondhouding ten opzichte van het aanlichten van de monumentale panden. Alleen het aanlichten van het 18e eeuwse bakstenen gebouw van het Westfries Museum gaat nog niet goed. Dit gebouw wordt door het aanlichten van onderaf erg nadrukkelijk op zijn onvolkomenheden gewezen. De commissie adviseert dit gebouw van bovenaf aan te lichten zoals dat op de natuurlijke manier ook gebeurt. Voor wat betreft de ornamenten op het zandstenen gebouw van het Westfries Museum adviseert de commissie deze niet te erg in het licht te zetten.

Voor wat betreft het aanbrengen van de verlichting ziet de commissie graag dat er een proefstuk opgezet wordt op de luifel van de Waag om aan te tonen wat het toekomstige beeld gaat worden. De commissie uit haar zorgen over de hufterproofheid van de armaturen die op maaiveldniveau worden aangebracht en vraagt daar aandacht voor gerelateerd aan de toegankelijkheid van de openbare ruimte. Het aanlichten vanaf de mast ziet de commissie als een goede oplossing. De commissie adviseert niet akkoord te gaan, tenzij aan boven gestelde opmerkingen wordt voldaan. Daarbij geeft de commissie mee dat dit een harde tenzij betreft.

Welstandsadvies
Erfgoedadvies
Behandelwijze
Aanvraagsoort

Niet akkoord, tenzij
Niet akkoord, tenzij
Grote commissie
Preadvies monument

Behandeling 23-09-2020

Bevindingen

Toelichting:

De projectleider stadsilluminatie en de ontwerper zijn aanwezig voor een toelichting. Het betreft het plan tot het aanlichten van de monumentale panden rondom de Roode Steen. De Roode Steen is een prominent plein in de binnenstad van Hoorn. Uitgangspunt is het beleefbaar maken van de monumentale panden, ook in de avond. Daartoe worden de belangrijkste monumentale panden verlicht en wordt de openbare verlichting daaraan ondergeschikt. Daartoe worden op de Roode Steen vier houten lichtmasten geplaatst en aan de monumentale panden aanpandige lichtarmaturen. Ook de bomen worden voorzien van verlichting. Het beheer komt bij de VVH of de politie te liggen. De verlichting gaat om 02:00 uur uit

Beoordelingskader:

De commissie heeft de aanvraag beoordeeld op grond van de gebiedsgerichte criteria uit de gemeentelijke welstandsnota, deelgebied Binnenstad, een gewogen welstandsgebied met een beschermend welstandsregime.

Bevindingen:

Dat commissie acht het plan in principe voorstelbaar, maar is van mening dat het voorgestelde ontwerp net teveel van het goede is. De commissie adviseert het rustig en ingetogen te houden en de gebouwen subtiel aan te lichten waarbij recht wordt gedaan aan de schoonheid die het overdag heeft, zonder dat onderdelen uit hun verband worden gehaald. Dit kan vervreemdend werken. Egaal aanlichten van de gebouwen met een laag verlichtingsniveau acht de commissie voorstelbaar, waarbij accentverlichting ongewenst is. De commissie vraagt met name aandacht voor de aanlichting van het Westfries Museum. De voorgestelde wijze is te hard. De verschillende panden dienen als één geheel ervaren te worden. Daarbij geeft de commissie aan dat het aanbrengen van potten en leidingen op de zandstenen gevel niet wenselijk is. Verder wijst de commissie op het gevaar dat de horeca hun verlichting mogelijk wil laten concurreren met de verlichting van het monument. Om bovenstaande redenen adviseert de commissie het plan aan te houden, zij ziet een aangepast plan met belangstelling tegemoet.

Welstandsadvies

Erfgoedadvies

Behandelwijze

Aanvraagsoort

Aanhouden

Aanhouden

Grote commissie

Behandeling ruimtelijke plannen

